

Aan het college van burgemeester en wethouders van Borne,
Rheineplein 1
Borne

15 Januari 2021

Betreft: Energievisie van Borne

Geacht college,

Met grote belangstelling hebben wij kennis genomen van de Energievisie van Borne die nu ter inzage ligt. Wij hopen met u dat het uiteindelijk lukt om in 2050 een CO₂ –neutraal Borne te realiseren. Deze energievisie is een eerste stap en een belangrijk en veelomvattend document.

Het wijkcomité heeft na het lezen echter wel een aantal vragen en opmerkingen:

Er zijn o.i. twee mogelijkheden om de CO₂ uitstoot te beperken:

1. Zoveel mogelijk energie besparen.
2. De energie die we dan toch nog nodig hebben zo duurzaam mogelijk opwekken, d.w.z. met zo weinig mogelijk CO₂ uitstoot.

Dit zijn de twee pijlers waarop alle maatregelen steunen. In de Energievisie is echter sprake van een derde pijler: “Van het aardgas af”. Dat is in deze visie een doel op zich, maar hoort dat niet te zijn. Het kan eventueel onderdeel worden van de tweede pijler, als er een alternatieve energiebron gevonden wordt die minder CO₂ uitstoot oplevert.

Wij vinden dat de maatregel “van het aardgas” af niet voldoende onderbouwd is. In de Energievisie lezen we daarover slechts het volgende:

“Wanneer we als inwoners aan de slag gaan met energie besparen komt ook snel het moment om na te denken over het aardgasvrij maken van de woningen en andere gebouwen in Borne. We gaan net als alle andere gemeenten in Nederland van het aardgas af. Uiterlijk in 2050 zijn alle gebouwen over op een alternatieve, duurzame warmtebron voor aardgas. **Dit doen we om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen en onze afhankelijkheid van aardgas uit het buitenland te beperken.**”

De alternatieve energiebron die u voor de wijk Wensink-Zuid mogelijk acht is een HT-warmtenet dat gevoed wordt met restwarmte uit bedrijven zoals (vooral) Twence. Wij twijfelen of dit alternatief werkelijk leidt tot minder CO₂ uitstoot zoals afgesproken in het Klimaatakkoord. We betwijfelen eveneens of het HT-warmtenet een betrouwbaar en effectief alternatief is voor de langere termijn. En we hebben ook nog vragen over de kosten.

1. Hoeveel CO₂ uitstoot veroorzaken de bedrijven die de restwarmte leveren? Twence is een afvalverbrander. Afval verbranden levert CO₂ en stikstof op. Hoe verhoudt zich dit tot het verbranden van aardgas? Welke andere milieuonvriendelijk gassen komen er nog vrij bij de verbranding van afval?
  2. Hoe betrouwbaar zijn deze bedrijven op de langere termijn. Stel dat ze failliet gaan, naar een ander land verhuizen of gewoon ophouden te bestaan, wat gebeurt er dan met de warmtevoorziening?
  3. Stel dat er steeds minder afval geleverd wordt aan Twence omdat we er steeds beter in slagen om afval te gebruiken als grondstof voor nieuwe producten. Dat is immers een doelstelling die veel CO₂ uitstoot bespaart. Welk alternatieve warmtebron hebben we dan? Is het niet onlogisch om onszelf afhankelijk te maken van warmte uit afvalverbranding die we juist zouden moeten beperken?
  4. Hoeveel CO₂ en stikstof wordt er uitgestoten ten behoeve van de aanleg van dit toekomstige HT-warmtenet. We denken aan de productie van buizen, graafwerkzaamheden, enzovoort. Het aardgasnet ligt er al! Dat is een groot voordeel. Het zou op termijn gebruikt kunnen worden voor een ander gas. (b.v. waterstofgas)
  5. Hoeveel kost het per huishouden om over te schakelen op dit warmtenet? Wat zijn de eenmalige investeringskosten? Is hiervoor subsidie beschikbaar? En wat zijn de totale jaarlijkse kosten vergeleken met die voor aardgas? De overstap zou geen extra kosten met zich mee moeten brengen. Onduidelijkheid daarover is een belemmering.
  6. Met de gegevens van de Autoriteit Consument en Markt
(Zie:<https://www.acm.nl/nl/publicaties/tarievenbesluit-warmteleveranciers-2020>) heeft dhr. Michel Oldenhof, lid van onze werkgroep energietransitie, een vergelijking gemaakt tussen vaste kosten van een HR-gasketel en de vaste kosten van een HT-warmtenet. Dan blijkt dat de vaste kosten van het HT-warmtenet bijna 477 euro/jaar hoger uitvallen, ongeacht het gebruik. (zie bijlage)
<i>Vaste kosten HT-warmtenet:</i>	<i>Vaste kosten levering + Huur aansluit-set + Afschrijving aansluiting warmtenet in 25 jr.</i>
<i>Vaste kosten HR gasketel:</i>	<i>Afschrijving van de ketel+installatie in 15 jaar</i>
7. Het doel is om in 2050 geen CO₂ emissie meer te hebben (dus gemiddeld 3,3% per jaar minder) Om dat doel te halen moeten we gebruik maken van duurzame energiebronnen en zoveel mogelijk energie besparen. Een HT-warmtenet neemt voor een deel de prikkel weg om verder energie te besparen bij woningen en bedrijven. Afvalverbranding (Twence) is geen duurzame energiebron en veroorzaakt veel CO₂ – emissie. Bovendien is er veel warmteverlies tijdens het rondpompen van het hete water van de centrale ketel naar de op grote afstand gelegen woningen. HR gasketels zijn efficiënter.

Zie <http://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/aardgasvrij-wonen/warmtenet-zonder-aardgas/#duurzaam>

Uw tweede argument om van het aardgas af te gaan is *“onze afhankelijkheid van het aardgas uit het buitenland te beperken”*. Dit is een politiek doel en staat los van het verminderen van CO₂ uitstoot. Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen en opmerkingen:

8. Ons land is voor heel veel producten afhankelijk van het buitenland en andere landen zijn ook voor veel producten afhankelijk van ons. Waarom is die afhankelijkheid van aardgas uit het buitenland zo'n probleem? Wederzijdse economische afhankelijkheid kan een goede basis voor vrede zijn, dat is na de tweede wereldoorlog gebleken. De EGKS en later de EEG hebben gezorgd voor stabiliteit in Europa. Als wij afhankelijk worden van b.v. Russisch gas, is Rusland voor deze inkomsten ook afhankelijk van ons. Dat lijkt ons geen probleem.
We realiseren ons dat internationale politiek geen onderdeel uitmaakt van het beleid van de gemeente Borne, maar de gemeente kan wel haar stem laten horen in Den Haag, samen met andere gemeenten.
9. Op blz. 40 van de Energievisie lezen wij dat *“de gemeente de bevoegdheid krijgt om een wijk van het aardgas af te kunnen sluiten zodra er een alternatieve warmtebron beschikbaar is”* Als onze wijk aangesloten wordt op een HT-warmtenet zijn onze bewoners dus overgeleverd aan één energieleverancier. Over afhankelijkheid gesproken.....
10. Nederland wil ook na het sluiten van de gasvelden in Groningen nog steeds gasrotonde van Europa zijn. Het is in die zin dus geen noodzaak om Wensink-Zuid vóór 2030 van het aardgas af te halen zoals genoemd in Energievisie. Er is tijd om eerst in te zetten op verduurzaming:
  - Beter isolatie (vloer-, spouwmuur-, en dakisolatie en HR++ of HR+++ glas
  - Verbeteren van warmteafgiftesystemen (vergroten radiatoren, vloerverwarming, inregelen installatie, slimme radiatoren kranen
  - Aanbrengen of uitbreiden zonnepanelen
  - Energiezuinige apparaten en lampen aanschaffen
11. Het effect van elke bovengenoemde maatregel zien we maandelijks terug op onze energierekening. Dit is een grote stimulans om steeds meer te verduurzamen.
12. Het aardgasnet zou moeten blijven liggen. Als er in de toekomst voldoende duurzaam geproduceerd waterstofgas beschikbaar komt kan dit worden ingeschakeld bij woningen waar naast een (hybride) warmtepomp nog een extra energiebron nodig is om piekbelasting op te vangen.

Conclusie

Het overschakelen op het genoemde HT-warmtenet voor Wensink-Zuid lijkt ons een stap te ver. Wij denken dat het veel beter is om eerst volop in te zetten op het stimuleren van verduurzaming van woningen en bedrijfspanden en zo het energieverbruik en de CO₂ uitstoot te verminderen

In hoofdstuk 4 van de Energievisie noemt u reeds allerlei stimulerende maatregelen waaronder concrete acties zoals de actie Poen voor Groen (blz. 20). U wilt ook onderzoeken of een lokaal Energiefonds vanuit de gemeente voor specifieke doelgroepen een toegevoegde waarde kan hebben. Wij denken dat er eerst volop ingezet moet worden op dit soort maatregelen voordat er energie (en geld) gestoken wordt in een warmtenet waarvan effectiviteit m.b.t. het halen van de klimaatdoelen en de betrouwbaarheid op de langere termijn op zijn minst zeer twijfelachtig zijn.

Misschien lukt het in onze wijk om na de actie zonnepanelen ook collectief isolatiemaatregelen te realiseren. Enkele leden van onze werkgroep energietransitie willen de mogelijkheden onderzoeken. Ondersteuning daarbij is welkom.

Met deze zienswijze hebben wij onze zorgen uitgesproken over het te realiseren HT-warmtenet dat in de plaats zou moeten komen van aardgas. Wij vragen u uw standpunt in deze zaak te heroverwegen en zien met belangstelling uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

.....

Siny Boer,

voorzitter Stg. Wijkcomité Wensink-Zuid